

PAMÁTNÍK
NÁRODNÍHO
PÍSEMŇICTVÍ

**KONCEPCE ROZVOJE
PAMÁTNÍKU NÁRODNÍHO PÍSEMŇICTVÍ
NA LÉTA 2015–2020**

„Kniha je nejmocnější zbraní národa. Národ, který si váží knih, váží si zároveň své duchovní nezávislosti a neztratí ji, dokud bude mít svou literaturu.“

Karel Čapek (1890–1938)

Obsah

Úvod	3
Historie muzea	4
Charakteristika PNP	6
I. Stručná charakteristika současného stavu instituce	7
Budovy	7
Současný stav sbírky	7
Uložení, ošetření, ochrana sbírky	8
Prezentace sbírky	10
Koncepce rozvoje PNP na léta 2015–2020	12
II. Popis cílového stavu, k němuž má PNP dospět v letech 2015–2020	13
III. Stanovení metod a způsobů, kterými bude cílů dosaženo, předpokládané termíny	
IV. Ekonomická rozvaha, zdroje financování, personální zajištění	
1) Vyřešení budov PNP	
Centrální depozitář v Litoměřicích	
Petschkova vila jako nové sídlo PNP	
2) Nová prezentace PNP	14
Stálá expozice v Petschkově vile	
Stálá expozice v letohrádku Hvězda	
Nový vizuální styl PNP	
Reorganizace a personální změny	
3) Odborná a prezentační činnost PNP	15
Činnost Metodického centra pro knižní kulturu a literární muzea	
Rozšíření vědecko-výzkumné činnosti	
Rozšíření publikační činnosti	
Nová koncepce programové činnosti (zejména po změně sídla PNP)	
Nová koncepce výstavní činnosti (zejména po změně sídla PNP)	
Rozšíření digitalizace sbírek (zejména po zahájení digitalizačního centra v CD)	
Vytvoření online přístupu ke sbírkám	
Nová strategie akviziční činnosti	
Přílohy	17
Plán vědeckých publikací PNP na léta 2015–2020	18
Plán výstav PNP na léta 2015–2020	19
Obrazový doprovod	20

Úvod

Památník národního písemnictví prochází v posledních letech vývojem směřujícím k vytvoření moderního muzea zaměřeného na literaturu, knižní kulturu a výtvarné umění. Vývoj probíhá na všech úrovních instituce, ať již se jedná o její sbírkovou, odbornou, ekonomickou, technickou či prezentační činnost. Od roku 2014 se připravuje projekt na nové sídlo PNP a začala rekonstrukce budov v Litoměřicích, kde bude sídlo Centrálního depozitáře PNP, odpovídajícího současným podmínkám pro uložení sbírek, a kam budou svezeny sbírkové fondy z nevyhovujících mimopražských depozitářů. Bude zde rovněž vytvořeno digitalizační pracoviště. V roce 2015 budou zahájeny stavební práce v Petschkově vile v Praze 6 – Bubenci, která se stane hlavním sídlem instituce. Zahrada této vily bude propojena s malou vilou v jejím sousedství a bude vytvořen souvislý areál reprezentující v nové podobě PNP jako literární muzeum s rozsáhlou sbírkou zahrnující významné doklady české literatury, knižní kultury a výtvarného umění, muzeem – které je zároveň unikátní hodnotou v rámci českých muzejních institucí. V novém sídle muzea se kromě pracoven budou nacházet studovny, příruční depozitář a především nová stálá expozice a prostory pro tematické výstavy. Jeho součástí bude také literární kavárna, multifunkční programový sál, prodejna s publikacemi a předměty souvisejícími s prezentací této instituce. V rámci technického zázemí se bude jednat o získání nového evidenčního systému pro správu a management sbírek, který by dokázal naplnit potřeby moderní paměťové instituce a zajistil kvalitní odbornou evidenci. Hlavním cílem nového informačního systému bude zajištění integrace PNP do jednoho funkčního a koncepčního celku s jasnými vazbami na české a evropské portály a registry a zajištění bezpečnosti odborných a lokačních dat. Měla by také proběhnout modernizace webových stránek včetně rekonstrukce struktury a designu. V rámci koncepce na roky 2015–2020 se bude instituce prezentovat jako otevřené muzeum pro badatelskou i širokou veřejnost. Výstavní a programová činnost bude plně využívat možností nových prostorů expozic a multifunkčního programového prostoru. Naplnění Koncepce rozvoje PNP na léta 2015–2020 by tak mělo být důležitým mezníkem nejen pro tuto instituci, ale i pro vzdělání a kulturu v širším pojetí.

Historie muzea

14. 4. 1950 byl řád premonstrátů donucen opustit Strahovský klášter, který převzal Státní úřad pro věci církevní. Zároveň byla ustavena Národní kulturní komise dohlížející na využití klášterů a jejich uměleckých sbírek i knihovních fondů. V roce 1951 vznikl záměr na vytvoření Musea národního obrození, který byl ale změněn na Památník národní kultury s důrazem na literaturu. 22. 1. 1952 byl založen Památník národní kultury (PNK), který převzal Strahovský klášter včetně fondů Strahovské knihovny (130 000 svazků) a fondů klášterních knihoven (400 000 svazků). Současně byl v klášteře umístěn Ústav pro českou literaturu ČSAV. V roce 1953 byl rozsah činnosti PNK upraven a vzniklo specializované muzeum české literatury s názvem Památník národního písemnictví (PNP). 8. května byla otevřena expozice vývoje české literatury (scénář připravil ÚČL ČSAV za redakce J. Mukařovského).

Během následujících pěti let vzniklo prozatímní uskupení muzeí pod vedením PNP (Muzeum A. Dvořáka, B. Smetany a Muzeum A. Jiráska). O přeměně letohrádku Hvězda v oboře na Bílé Hoře v Praze 6 na Jiráskovo muzeum rozhodla vláda 10. listopadu 1948. V letech 1949–1950 proběhla rekonstrukce (P. Janák) a příprava expozice (Z. Nejedlý). K 100. výročí narození spisovatele bylo Muzeum A. Jiráska s expozicí zpřístupněno (2. září 1951). 1. ledna 1964 byl do PNP začleněn literární archiv, do té doby součást Knihovny NM. Rozhodnutím ministerstva školství a kultury bylo vytvořeno Muzeum A. Jiráska a M. Alše s expozicemi Národní kulturní památka Bílá Hora (1966) a M. Aleš (1967). Od roku 1965 se stal PNP pořadatelem soutěže Nejkrásnější české knihy roku. V sedmdesátých letech PNP najal část obnoveného zámku ve Starých Hradech u Jičína pro potřeby literárního archivu, později zde byly instalovány pracovny tří literárních osobností J. Vrchlického, E. Krásnohorské a A. Jiráska. V roce 1976 byla Muzea A. Dvořáka a B. Smetany začleněna do Národního muzea jako součást Muzea české hudby. Muzeum A. Jiráska a M. Alše v letohrádku Hvězda zůstalo ve správě PNP.

Významným přelomem byl rok 1990, kdy byl Strahovský klášter na základě zákonů o zmírnění křivd způsobených církvím vydán Královské kanonii premonstrátů na Strahově. PNP se stal nájemcem části původních prostor a zahájil uvolňování dalších prostor. Stálá expozice byla postupně zrušena a využíván byl pouze výstavní prostor Zimního refektáře, který byl v roce 2004 předán řádu premonstrátů. PNP tak k pořádání výstav ze sbírek PNP zůstaly pouze Malá výstavní síň a letohrádek Hvězda. Od roku 1991 byl do PNP začleněn Kabinet ex libris v Chrudimi. PNP tak převzal organizaci soutěží a výstav knižní značky, především pak bilanční přehlídky Trienále českého ex libris Chrudim. V roce 1992 vydalo MK ČR statut PNP definující jeho poslání: specializované muzeum ČR, které shromažďuje, zpracovává, ochraňuje a zpřístupňuje archivní, knižní a výtvarné prameny k dějinám literatury a knižní kultury od konce 18. století do současnosti. Následující rok PNP zpracoval koncepci dislokace, spočívající v uvolňování prostor v klášteře rozšiřováním detašovaných pracovišť mimo Prahu. Byla změněna koncepce využití letohrádku Hvězda a hledán objekt pro nové sídlo PNP. V roce 2000 byl letohrádek Hvězda po rekonstrukci otevřen pro veřejnost. Expozice o využití letohrádku v průběhu čtyř století s názvem Minulost a přítomnost byla vytvořena v rámci programu Praha 2000 – Evropské město kultury. 25. 9. 2002 byla sbírka PNP zapsána do centrální evidence sbírek MK ČR. Po letohrádku Hvězda byla dokončena rekonstrukce Hájenky (vybudované 1555–1558) jako zázemí letohrádku Hvězda. Byl zde

umístěn depozitář knihovny Jiřího Karáska ze Lvovic a dalších knihovních celků, ve studovně byla instalována expozice o životě a díle Jiřího Karáska ze Lvovic.

V letech 2005–2006 PNP získal budovy a pozemky v Praze 6 – Bubenči na základě usnesení vlády ČR č. 346 ze dne 23. 3. 2005 a usnesení vlády ČR č. 301 ze dne 22. 3. 2006. Vzhledem k administrativní problematice byla pozastavena otázka přestavby. Od roku 2007 probíhalo soudní řízení týkající se nároků Magistrátu hl. města Prahy na Petschkovu vilu. Na konci roku 2008 byla podána žádost o převod bývalých budov vojenských kasáren v Litoměřicích na PNP se záměrem vytvořit Centrální depozitář PNP. V následujícím roce byl připraven projekt na vytvoření pracoviště, výstavního a programového sálu v Malé vile v Pelléově ulici. Její otevření veřejnosti proběhlo v roce 2010. Vzhledem k ukončení soudního sporu týkajícího se Petschkovy vily, byly v roce 2013 zahájeny práce na projektu rekonstrukce nového sídla PNP. Pro Centrální depozitář v Litoměřicích byl vytvořen projekt v roce 2012–2013, následně začaly v roce 2014 stavební práce. V roce 2014 bylo založeno Metodické centrum pro knižní kulturu a literární muzea.

Charakteristika PNP

Památník národního písemnictví (PNP) plní funkci muzea ve smyslu ustanovení § 10 odst. zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů v platném znění. PNP je zřízen za účelem provádět vědecký výzkum v oboru své působnosti, získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy, konkrétně sbírku dokladů k vývoji literatury a knižní kultury v českých zemích včetně dokladů vážících se k životu, dílu a odkazu významných osobností české literatury a knižní kultury od 18. století do současnosti a sbírku uměleckých děl výtvarného umění. Sbíрку tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti a spravuje ji podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů v platném znění.

I. STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA SOUČASNÉHO STAVU PNP

Budovy

Sídlo

Památník národního písemnictví – Strahovské nádvoří 1, 118 38 Praha 1 – Hradčany. Instituce si pronajímá prostor 1 991 m² v Klášteře premonstrátů na Strahově.

V letech 2017–2018 bude pronájem ukončen a PNP bude sídlit Petschkově vile, V Sadech 2/44, 160 00 Praha 6 – Bubeneč.

Nemovitosti, které spravuje PNP

Vila, Pelléova 20/70, 160 00 Praha 6 – Bubeneč. Oddělení prezentace sbírky, výstavní a programový prostor.

Petschkova vila, V Sadech 2/44, 16 00 Praha 6 – Bubeneč. Budoucí sídlo instituce, rekonstrukce bude zahájena v roce 2015 a ukončena v roce 2017.

Centrální depozitář v Litoměřicích (3 budovy), Kamýcká, areál bývalých kasáren Pod Radobýlem. Probíhá rekonstrukce, dokončení ve dvou etapách 2015 a 2016.

Letohrádek Hvězda, 160 00 Praha 6 – Liboc

Hájenka, obora Hvězda, Praha 6 – Liboc

Pronajaté objekty

V roce 2014 celkem 12 objektů, z toho 11 objektů jako depozitární prostory: 2x Kladno, 1x Čáslav, 2x Chrudim, 1x Cerhovice, 1x Kladruby, 1x Opočno, sídlo PNP – Strahov, část prostor na zámku Staré Hradky a na zámku Duchcov.

Pronajímané prostory

Sál Boženy Němcové

Přízemí a hodovní síň v letohrádku Hvězda

Malá vila, Pelléova 20/70

Současný stav sbírky

Evidence

Sbírka PNP byla zapsána do CES dne 25. 9. 2002, PNP/002-05-10/195002, a to:

podsbírka 18 a 19   **427 802 inv. č.**

podsbírka 15, 24 a 25   **271 447 inv. č.**

Archiválie jsou průběžně zapisovány do evidence archivních fondů PEvA:

archiválie   **2 313 207 (arch. j. = inv. č.).**

Knihovna PNP (K/PNP) evidována jako veřejně přístupná (osvědčení o zápisu: MK ČR ze dne 18. 12. 2002, evid. č. 3223/2002).

Akvizice

Akvizice tří sbírkotvorných oddělení probíhala systematicky podle strategie stanovené v Koncepti rozvoje PNP na léta 2009–2014 (viz Konceptce rozvoje PNP 2009–2014, též www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz).

Katalogizace

Katalogizace zaměřena především na zpřístupnění dosud nezpracovaných rozsáhlejších či badateli nejžádanějších fondů 19. a 20. století včetně vypracování jednotlivých archivních inventářů či soupisů knihovních a sběratelských celků.

Katalogizace zatím probíhá ve všech odděleních samostatně v různých počítačových databázích (Janus, Demus, ARL).

Obrazové soubory ke katalogizačním záznamům (zlatý fond, historický fond, vzácné sbírkové předměty) připojovány v databázi Demus v oddělení uměleckých sbírek (US/PNP). V databázi ARL (K/PNP) připojovány ke katalogizačním záznamům výběrově a jsou dostupné na intranetu. Databáze Janus (LA/PNP) má pro vkládání obrazových dat vytvořeny technické předpoklady.

Automatizace a internet

Literární archiv: pořízen program JANUS pro katalogizaci archiválií (2002) v rámci grantového projektu Archiv – databáze LA/PNP (GA ČR, 2002–2004), vytvořena vnitřní síť, proveden import dat (2004). Převážná většina údajů z databáze Janus je přístupná na prohlížeči Badatelna z webových stránek PNP.

Knihovna: pořízen Advanced Rapid Library verze 1.0 @RL (2001) z dotace programu VISK, provedena konverze dat (2002), pořízen ADSL pro připojení sítě K/PNP k internetu a do sítě NK, dokončena revize 500 000 lístků jmenného katalogu (2004), provedeno jejich skenování, obrazové záznamy zpřístupněny (<http://NRIS.NKP.cz>) na webu PNP. Kontinuálně pokračuje retrokonverze lístkových katalogů v rámci programu VISK 5.

Umělecké sbírky: pořízen program DEMUS (2000) pro elektronické zpracování kartotéky sbírkových předmětů OUS. Elektronicky zpracovaná část kartotéky (cca 55 000 inv. č.) byla v roce 2014 zveřejněna na internetu v Registru sbírek výtvarného umění a je přístupná také z webových stránek PNP.

Sbírkotvorná oddělení PNP používají pro zpracování sbírky zatím nekompatibilní zpracovatelské systémy. Informace jsou poskytovány izolovaně, propojení zpracovatelských systémů zatím dořešeno nebylo. V současné době se hledá varianta, která by od roku 2010 vytvořila systémové propojení.

Bezdrátové připojení PNP na internet, připojení detašovaných pracovišť, vybudování vnitřní sítě.

Inventarizace

Inventarizace částí sbírky v archiváliích a v podsbírkách 15, 18, 19, 24 a 25 jsou prováděny každoročně na základě příkazů ředitele. Ročně průměrně zrevidováno 600–700.000 inv. č.

Uložení, ošetření, ochrana sbírky

Depozitáře

V současnosti je kapacita depozitářů téměř vyčerpána (cca 4 600 m²). Sbíрка PNP je uložena v 11 pronajatých, většinou mimopražských depozitářích a v jednom vlastním (Hájenska v areálu letohrádku Hvězda – vybudován v roce 2004).

V současnosti probíhá rekonstrukce Centrálního depozitáře – dvou budov v majetku PNP (bývalá kasárna) v Litoměřicích. V areálu byla získána v roce 2013 ještě další menší budova. Dokončení rekonstrukce je plánováno na roky 2015–2016. Sbířky budou mít EZS a EPS. Stěhování sbírky z mimopražských depozitářů je plánováno na rok 2015 – 2017, kdy bude stěhování ukončeno.

Bezpečnost, vybavení depozitářů

Depozitáře, s výjimkami depozitáře Kabinetu ex libris OUS (náhradní depozitář po výpovědi z budovy Chrudimské besedy) a dvou depozitářů knihovny PNP (Cerhovice, Opočno), jsou vybaveny EZS.

EPS chybí:

a) v depozitáři OLA ve Starých Hradech (neumožnění instalace novým majitelem); řešeno depozitářem v Duchcově

b) v podzemním depozitáři OK v Kladně (pronájem neumožňuje investici)

c) v depozitáři v Duchcově (OLA) – dořešeno vybavení EZS a EPS

Způsob kontroly vlhkosti a teploty v depozitářích PNP zatím neodpovídá požadovaným parametrům; je řešen v rámci finančních možností. Předpoklad dořešení: v souvislosti s přestěhováním do centrálního depozitáře a s jeho vybavením.

Depozitáře vybaveny úložnými regály, částečně posuvnými sítěmi na obrazy a odvlhčovači. Současné vybavení depozitářů je zastaralé a částečně nevyhovující.

Digitalizace a ochrana sbírky

Digitalizace ve sbírkovém oddělení uměleckých sbírek (OUS) probíhá v programu Demus.

V knihovně (OK) v rámci ARL a programů VISK 5 a VISK 7 (digitalizace časopisů 19. století).

Digitalizace zpracovaných dat v OLA (retrokonverze) je dokončena, zpracování probíhá v databázi Janus.

Obrazová digitalizace v oddělení literární archiv (OLA) probíhá v současné době nesystémově – prolínají se výstavní požadavky a zakázky badatelů (řešením bude vybudování specializovaného digitalizačního pracoviště). V současné době existuje archiv CD ROM a DVD s celkovým počtem 14 200 snímků.

Nesystematická je také obrazová digitalizace v oddělení OUS, která se uskutečňuje dvěma způsoby. Částečně probíhá v rámci oddělení ve formě prosté obrazové dokumentace.

Obrazová dokumentace uměleckých děl v tiskové kvalitě je zajišťována v OPS.

Řešením bude vybudování specializovaného digitalizačního pracoviště.

V roce 2003 bylo vybudováno mikrofilmovací pracoviště OLA na Starých Hradech pro mikrofilmování archivních materiálů pro povinnou mikrofilmovou dokumentaci (zákon č. 499/2002 Sb., o archivnictví); do provozu uvedeno v roce 2004. Do současné doby však není komplexně vybaveno (nemá možnost laboratorně vyvíjet filmy a chybí moderní čtečka). Do budoucna se počítá s jeho kompletností a umístěním v centrálním depozitáři ev. v novém sídle PNP.

Systematické odkyselování archivních dokumentů a restaurování i dezinfekce nejvíce ohrožených předmětů prováděny především z programu ISO a v rámci grantových projektů.

Restaurování a dezinfekce poškozených sbírkových předmětů OUS probíhá příležitostně a je zajišťováno převážně z rozpočtu PNP. Uvedený stav je nevyhovující, řešením by bylo zřízení vlastního restaurátorského pracoviště.

Moderní digitalizační pracoviště PNP a konzervátorská (ev. restaurátorská) dílna tvoří součást projektu centrálního depozitáře a budou uvedeny v provoz v roce 2016.

Reprografické práce

Reprografické práce (skenování, fotografování) pro badatele i pro potřeby ostatních oddělení zajišťují částečně sbírková oddělení a oddělení prezentace. V novém sídle je bude zajišťovat samostatné pracoviště, které bude také v Centrálním depozitáři.

Prezentace sbírky

Stálé expozice

Letohrádek Hvězda: Minulost a přítomnost (od roku 2000)

Staré Hrady: Pracovny spisovatelů (Jaroslava Vrchlického, Aloise Jiráska a Elišky

Krásnohorské) – v roce 2015 budou zrušeny vzhledem k stěhování do Litoměřic

Malá vila, Pelléova 20: Pracovna Ladislava Mňacha, stálá expozice (od roku 2011)

Výstavní činnost

Prioritou koncepce rozvoje PNP na léta 2009–2014 byla orientace na odbornou práci se sbírkou a na její ochranu. Možné prostory pro výstavní činnost PNP byly značně omezené (Malá výstavní síň v Pelléově ul., výstavní prostor v letohrádku Hvězda a Nová výstavní síň v Chrudimi). I tak dosahovala výstavní činnost (realizovaná dle ročních plánů) v průměru 27 výstav ročně. Každoročně je organizována soutěž NČKR spolu s MK ČR spojená s výstavou. Pravidelně se pořádá Trienále českého ex libris Chrudim spojené s výstavou.

Programová činnost

Dle ročních programových plánů jsou pořádány:

Literární či literárně naučné pořady pro děti a mládež – průměrně 20 pořadů ročně,

Programy pro dospělé – průměrně 20 programů ročně,

Přednášky pro studenty (mj. seznámení se sbírkou PNP) – průběžně,

Vernisáže k jednotlivým výstavám,

Pořady za spolupráce s nakladatelstvími a společnostmi zaměřenými na literaturu.

Návštěvnost a cílové skupiny

Průměrná návštěvnost výstav a pořadů se pohybuje mezi 10 000 – 20 000 návštěvníků ročně.

Cílové skupiny návštěvníků

Všechny cílové skupiny; skoro polovinu návštěvníků tvoří děti předškolního věku a žáci ZŠ.

Propagace

PNP vydává tiskové zprávy k výstavám, informační dvouměsíční programy akcí, pozvánky na výstavy a pořady, uveřejňuje aktuální informace o činnosti i programech na webových stránkách PNP a facebooku. Stále však není dostatečná vzhledem k limitovaným finančním prostředkům a obtížnému získávání mediálních partnerů.

Publikační činnost

Pravidelně se vydávají katalogy nebo drobné tisky k výstavám, periodikum Literární archiv (v roce 2014 je připraven k tisku 46. ročník), na objednávku (v tištěné formě) inventáře zpracovaných archivních a knižních fondů, roční soupisy výstav a publikací. Došlo k rozšíření publikační činnosti, v roce 2012 byla založena vědecká edice Depozitář, v níž vyšly dosud dva svazky, dále vycházejí mimo tuto edici vědecké publikace s výtvarným doprovodem. Od roku 2015 je plánováno vydání 1–2 vědeckých publikací ročně.

Vědecko-výzkumná činnost

V červenci 2009 požádal ředitel PNP dopisem OMG MK ČR o jednání s ÚOHS o zařazení PNP mezi VO (výzkumné organizace), což se uskutečnilo v roce 2011.

V současnosti je dořešeno 17 projektů základního výzkumu (GAČR, MK ČR) z toho 10 v letech 2002–2007, 2 v letech 2007–2011, 1 v letech 2011–2014. 2 projekty jsou řešeny v současnosti (1 od roku 2013 a 1 od roku 2014).

Od roku 2011 proběhla řada konferencí a symposií, organizovaných PNP či realizovaných ve spolupráci s dalšími institucemi.

1krát ročně vychází periodikum Literární archiv, který byl zařazen mezi recenzované neimpaktované časopisy a do mezinárodních databází (EBSCO a CEEOL).

V roce 2012 vznikla vědecká edice Depozitář (řada Dokumenty a Studie), v níž vyšly 2 svazky, zároveň PNP začal vydávat vědecké monografie/katalogy s výpravným výtvarným provedením.

Metodické centrum pro knižní kulturu a literární muzea

Toto metodické centrum bylo založeno na konci roku 2014.

KONCEPCE ROZVOJE PNP NA LÉTA 2015–2020

v návaznosti na Konceptci rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020, vydanou MK ČR

Předpokladem úspěšného dosažení cílů koncepce rozvoje PNP v letech 2015–2020 je:

1) Vyřešení budov PNP

Centrální depozitář v Litoměřicích
Petschkova vila jako nové sídlo PNP

2) Nová prezentace PNP

Stálá expozice v Petschkově vile
Stálá expozice v letohrádku Hvězda
Nový vizuální styl PNP
Reorganizace a personální změny

3) Odborná a prezentační činnost PNP

Činnost Metodického centra pro knižní kulturu a literární muzea
Rozšíření vědecko-výzkumné činnosti
Rozšíření publikační činnosti
Nová koncepce programové činnosti (zejména po změně sídla PNP)
Nová koncepce výstavní činnosti (zejména po změně sídla PNP)
Rozšíření digitalizace sbírek (zejména po zahájení digitalizačního centra v CD)
Vytvoření online přístupu ke sbírkám
Nová strategie akviziční činnosti

II. Popis cílového stavu, k němuž má PNP dospět v letech 2015–2020

III. Stanovení metod a způsobů, kterými bude cílů dosaženo, předpokládané termíny

IV. Ekonomická rozvaha, zdroje financování, personální zajištění

1) VYŘEŠENÍ BUDOV PNP

II. Centrální depozitář v Litoměřicích

III. V roce 2015 bude dokončena první etapa rekonstrukce Centrálního depozitáře (budova 021). V tomto roce proběhne zároveň přestěhování sbírek (literární archiv, umělecké sbírky a knihovna) ze Starých Hradů. Termín dokončení stěhování – konec listopadu 2015. Začátkem roku 2015 bude vyhlášeno výběrové řízení na stavební práce druhé etapy (budova 017). Druhá etapa rekonstrukce proběhne 2016. Stěhování do konce roku 2017 – oddělení uměleckých sbírek a knihovna. Postupně budou tak uvolňovány ostatní depozitáře – Kladno, Čáslav, Chrudim, Cerhovice, Kladruby, Opočno, Strahov, Duchcov. V Centrálním depozitáři bude po zahájení provozu zřízeno digitalizační, mikrofilmovací a restaurátorské pracoviště.

IV. Zdroje financování: MK ČR

Personální zajištění: rekonstrukce – zejména pracovníci OTS, stěhování – zejména vybraní pracovníci odborných oddělení, na zřízení digitalizačního, mikrofilmovacího a restaurátorského - zejména pracovníci odborných oddělení a OPS

II. Petschkova vila jako nové sídlo PNP

III. Na základě projektu vytvořeného v roce 2014 proběhne začátkem roku 2015 výběrové řízení na zhotovitele stavby. Stavební práce proběhnou od roku 2015 do začátku roku 2017. Přestěhování a otevření veřejnosti se uskuteční začátkem roku 2018. Některá pracoviště budou umístěna v Malé vile, Pelléova ul. (např. technické). V roce 2017 bude zároveň ukončena činnost ve Strahovském klášteře a prostory předány řádu premonstrátů.

IV. Zdroje financování: MK ČR

Personální zajištění: rekonstrukce – zejména pracovníci OTS, stěhování – pracovníci sídlící ve strahovském klášteře

2) NOVÁ PREZENTACE PNP

II. Stálá expozice v Petschkově vile

III. V roce 2015 bude realizován přípravný návrh koncepce ne/stálé expozice v novém sídle instituce a budou projednány základní teze ideového návrhu. Bude ustavena realizační skupina zastupující jednotlivá odborná oddělení. V roce 2016 proběhne realizace scénáře a vypsání výběrového řízení na architekta výstavy. Realizace interaktivní expozice bude probíhat během roku 2017 a k jejímu otevření dojde začátkem roku 2018.

IV. Zdroje financování: MK ČR a sponzoři

Personální zajištění: realizační tým sestavený z pracovníků všech oddělení, spolupráce s externími pracovníky (při všech fázích vzniku, zejména při realizaci)

II. Stálá expozice v letohrádku Hvězda

III. V letech 2015–2017 bude koncepce výstavní činnosti v letohrádku Hvězda probíhat jako v předchozích letech (stálá expozice Minulost a přítomnost v 1. patře, dočasné výstavy ve 2. patře. V letech 1918–1919 dojde k revitalizaci stálé expozice a jejímu rozšíření do celé budovy. Stálá expozice bude zaměřena na architektonickou památku v souvislosti s podobnými stavbami v Evropě.

IV. Zdroje financování: MK ČR a sponzoři

Personální zajištění: zejména vybraní pracovníci odborných oddělení a oddělení prezentace

II. Nový vizuální styl PNP

III. Na základě již předchozích ideových návrhů nového vizuálního stylu bude vypsáno výběrové řízení na realizaci. Podoba by měla mít ucelené komplexní využití (logotyp manuál) zahrnující logo, hlavičkové papíry, vizitky, tiskové materiály apod. Termín realizace do konce roku 2016.

IV. Zdroje financování: PNP

Personální zajištění: zejména vybraní pracovníci oddělení prezentace

II. Reorganizace a personální změny

III. V rámci nových dislokací PNP dojde k reorganizaci a personálním změnám. Někteří pracovníci budou svou činností zařazeni do Centrálního depozitáře v Litoměřicích. Zároveň po zrušení mimopražských depozitářů proběhnou v letech 2015–2017 další personální a funkční změny. Reorganizací projdou veškerá oddělení PNP. V roce 2017 dojde rovněž ke vzniku lektorského centra.

IV. Zdroje financování: PNP

Personální zajištění: zejména vybraní pracovníci OKŘ a OE

3) ODBORNÁ A PREZENTAČNÍ ČINNOST PNP

II. Činnost Metodického centra pro knižní kulturu a literární muzea

III. Jedno ze specializovaných center bude poskytovat aktuální informace k dané problematice, jakož i metodické konzultace literárním oddělením muzeí, specializovaným literárním muzeím a pamětním místům věnovaným spisovatelům. Náplní metodického centra bude zároveň organizace spolupráce s předními odborníky, pořádání seminářů, přednášek a vydávání publikací k dané problematice. Proběhne také průzkum požadavků muzejních organizací formou dotazování.

IV. Zdroje financování: MK ČR

Personální zajištění: zejména pracovníci metodického centra a vybraní pracovníci odborných oddělení

II. Rozšíření vědecko-výzkumné činnosti

III. Dokončení dvou projektů základního výzkumu přijatých v letech 2013 (ELTE Budapešť) a 2014 (GAČR) a přihlášení dalších projektů. Pořádání a spolupořádání konferencí s domácí a zahraniční účastí. Vydávání periodika Literární archiv a vědeckých publikací (edice Depozitář a vědecké publikace s výtvarným doprovodem), 1 – 2 svazky ročně.

IV. Zdroje financování: GAČR, NAKI a VaV (MK ČR) aj.

Personální zajištění: zejména pracovníci OKŘ a pracovníci odborných oddělení

II. Rozšíření publikační činnosti

III. Od roku 2016 bude mít periodikum Literární archiv novou grafickou podobu. Od roku 2015 se místo 1 vědecké publikace ročně budou vydávat 2 vědecké publikace ročně. V roce 2019 vznikne nová ediční řada ze zajímavých materiálů všech odborných oddělení, autorská čtení na DVD (projekt Authentic) a CD s virtuální prohlídkou stálých expozic.

IV. Zdroje financování: rozpočet PNP, VaV MK ČR, Státní fond kultury aj.

Personální zajištění: zejména pracovníci OKŘ, OPS a pracovníci odborných oddělení

II. Nová koncepce programové činnosti (zejména po změně sídla PNP)

III. Větší výběr různě zaměřených programů pro všechny věkové kategorie s tématy: klasická literatura, současná literatura, literatura a současná média aj. Nové formy: literární dílny a literárněhistorické semináře a soutěže, spolupráce s katedrou alternativního divadla DAMU. Navázání cílené spolupráce s MŠMT ČR, PEN klubem a dalšími příbuznými organizacemi. Rozvíjení edukačních aktivit. Zaměření na sociálně slabší skupiny. Pokračování ve významných akcích jako Mezinárodní den muzeí, Muzejní noc, Den poezie aj. Zvýšení návštěvnosti.

IV. Zdroje financování: PNP, spolupracující instituce (AMG, ICOM, zahraniční literární muzea atp.), sponzoři aj.

Personální zajištění: zejména pracovníci OPS

II. Nová koncepce výstavní činnosti (zejména po změně sídla PNP)

III. Realizace krátkodobých výstav ve výstavních prostorách nového sídla. Výběr témat s větším důrazem na interdisciplinaritu a na zájem široké veřejnosti. Pravidelné obměňování stálé expozice a v návaznosti na ni výběr témat krátkodobých expozic. Zvýšení návštěvnosti. Zaměření na sociálně slabší skupiny.

IV. Zdroje financování: PNP, spolupracující instituce (AMG, ICOM, zahraniční literární muzea atp.), sponzoři aj.

Personální zajištění: zejména pracovníci OPS

II. Rozšíření digitalizace sbírek (zejména po zahájení digitalizačního centra v CD)

III. Záměrem PNP je vybudovat zázemí pro systematickou digitalizaci, správu a prezentaci digitálních kopií sbírkových předmětů všech typů. Digitalizace musí být prováděna ze dvou důvodů: jako záchranná digitalizace ohrožených předmětů a za účelem zpřístupnění vzácných dokumentů. Odhadovaný objem je cca 7 000 000 jednotlivých digitálních obrazů.

IV. Zdroje financování: PNP, MK ČR

Personální zajištění: zejména pracovníci OPS, později pracovníci digitalizačního pracoviště

II. Vytvoření online přístupu ke sbírkám

III. Bude vypracována koncepce online přístupu ke sbírkám. V jejím rámci bude v letech 2019–2020 zpřístupněna část sbírkových předmětů online. V současnosti jsou v omezené míře zpřístupňovány prostřednictvím portálu E–sbírky a Europeanana.

IV. Zdroje financování: PNP

Personální zajištění: zejména pracovníci OPS a pracovníci odborných oddělení

II. Rozšíření akviziční činnosti

III. Strategie akvizice sbírkových oddělení, propojených obsahem fondů, bude postupovat funkčním způsobem ve vzájemné spolupráci odborných oddělení. Předpokládá se využití všech forem akviziční činnosti. Bude pokračovat akvizice audio a videozáznamů včetně nových médií.

IV. Zdroje financování: PNP, dárci, sponzoři aj.

Personální zajištění: zejména pracovníci odborných oddělení

PŘÍLOHY

PLÁN VĚDECKÝCH PUBLIKACÍ PNP NA LÉTA 2015–2020

2015

Lektor A. M. Píša. Výbor lektorských posudků z let 1954–1965

(ed. Naděžda Macurová), řada Dokumenty

Dopisy Bedřicha Hrozného literárním osobnostem

(ed. Šárka Velhartická), řada Dokumenty

2016

Miloš Sládek: České pobělohorské postily

řada Studie

Korespondence André Spire/Otokar Fischer (pracovní název), francouzsko-české vydání

(ed. Marie-Odile Thirouin, překlad z francouzštiny Naděžda Macurová), řada Dokumenty

2017

Barbora Vlášková: Wenceslaus Hollar Bohemus

mimo edici Depozitář

Dopisy Václava Roberta Kounice Zdence Havlíčkové (1865–1871)

(ed. Yveta Dörfllová), řada Dokumenty

2018

Jan Kašpar: Významné osobnosti české vědy a kultury od dob starších po moderní epochu, provenience sbírky starých tisků (sign. S a SF)

řada Studie

Vilma Hubáčková, Bronislava Rokytová a kol.: Josef Portman (1893–1968). Na pomezí bibliománie

mimo edici Depozitář

2019

Jakub Hauser: Valentin Fjodorovič Bulgakov a výtvarníci ruské meziválečné emigrace

řada Studie

Zdeněk Kalista: Divadelní hry psané ve vězení

(ed. Renata Ferklová), edice Dokumenty

2020

Paměti Karla Horkého: Zápisky věčného žáka

(ed. Hana Vaníčková), edice Dokumenty

PLÁN VÝSTAV PNP NA LÉTA 2015–2018

2015

Zpráva o knize, letohrádek Hvězda
Miloslav Polcar – Mezi světy, letohrádek Hvězda
Trumf jménem Arbes, malá výstavní síň PNP
K nedožitým sedmdesátinám Libuše Moníkové, Pelléova 20

2016

Havel – Prigova a nejen oni, letohrádek Hvězda
Nenad Djapić – Pražská škola, letohrádek Hvězda
Pozdě k ránu (ilustrace F. Koblihy ke sbírce K. Hlaváčka), malá výstavní síň PNP
Cesty za Máchou, Pelléova 20
NČKR 2015

2017

Praha – středisko ruské poválečné emigrace, letohrádek Hvězda
Ferdinand Tyrolský, letohrádek Hvězda
Oldřich Hamera, letohrádek Hvězda
XV. Trienále českého ex libris Chrudim 2017, divadlo Karla Pippicha v Chrudimi
NČKR 2016

2018

Josef Portman, Petschkova vila
České překlady francouzské poesie, Petschkova vila
NČKR 2018

2019

Tajnosti lásky. City oslavované i zavrhované, Petschkova vila

Z posledních výstav PNP

výstava ***Kdo jsem. Bohumil Hrabal: spisovatel – Čech – Středoevropan***
vernisaž výstavy ***Rozpravy s geometrií***
vernisaž ***XIV. Trienále českého ex libris Chrudim 2014***
stánek s vítěznými knihami soutěže ***Nejkrásnější české knihy roku 2013***

Z posledních publikací PNP

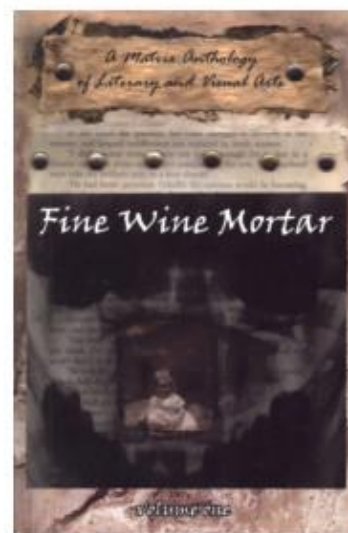
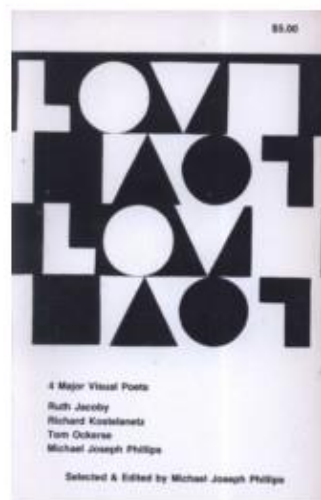
- publikace k 60. výročí PNP **Památník národního písemnictví 1953–2013**
vědecká publikace **Z deníků Anny Lauermannové-Mikschové** (eds. Tereza Riedlbauchová, Eva Farková, edice Depozitář, řada Dokumenty)
katalog výstavy **XIV. Trienále českého ex libris Chrudim 2014**
sborník **Literární archiv č. 46/2014. Bohumil Hrabal Jiří Kolář. Průsečíky, paralely i mimoběžky života a díla. Ke stému výročí narození**
katalog výstavy **Rozpravy s geometrií = Discourses on Geometry Kolíbal, Diviš, Písařík, Štědrý**
katalog výstavy **Kdo jsem. Bohumil Hrabal: spisovatel – Čech – Středoevropan**
vědecká monografie **Bronislava Rokytová – Dost tichého šepotu**
brožura projektu **Literáti z naší čtvrti** (Praha 6)
katalog soutěže **Nejkrásnější české knihy roku 2013**

Z posledních pořadů a akcí PNP

výstava ***Kdo jsem. Bohumil Hrabal: spisovatel – Čech – Středoevropan***
výstava ***Nejkrásnější české knihy roku 2013*** v Národním technickém muzeu
vernisaž výstavy ***XIV. Trienále českého ex libris Chrudim 2014***
vyhlášení výsledků soutěže ***Nejkrásnější české knihy roku 2013***
cyklus ***Večery evropské literatury*** – pořad na téma Makedonie
zahájení projektu ***Literáti z naší čtvrti*** (Praha 6)

Z posledních akvizic PNP

z neznámé, rukou psané skautské kroniky z let 1913–1915, jedné z nejstarších v Čechách tisky z knihovny B. Volkové
V. Boudník – z cyklu Variace na Rorschachovy testy (1967), Dekalky (1967)

Probíhající rekonstrukce Centrálního depozitáře v Litoměřicích

pohled na budovu 21 (Literární archiv) Centrálního depozitáře v Litoměřicích

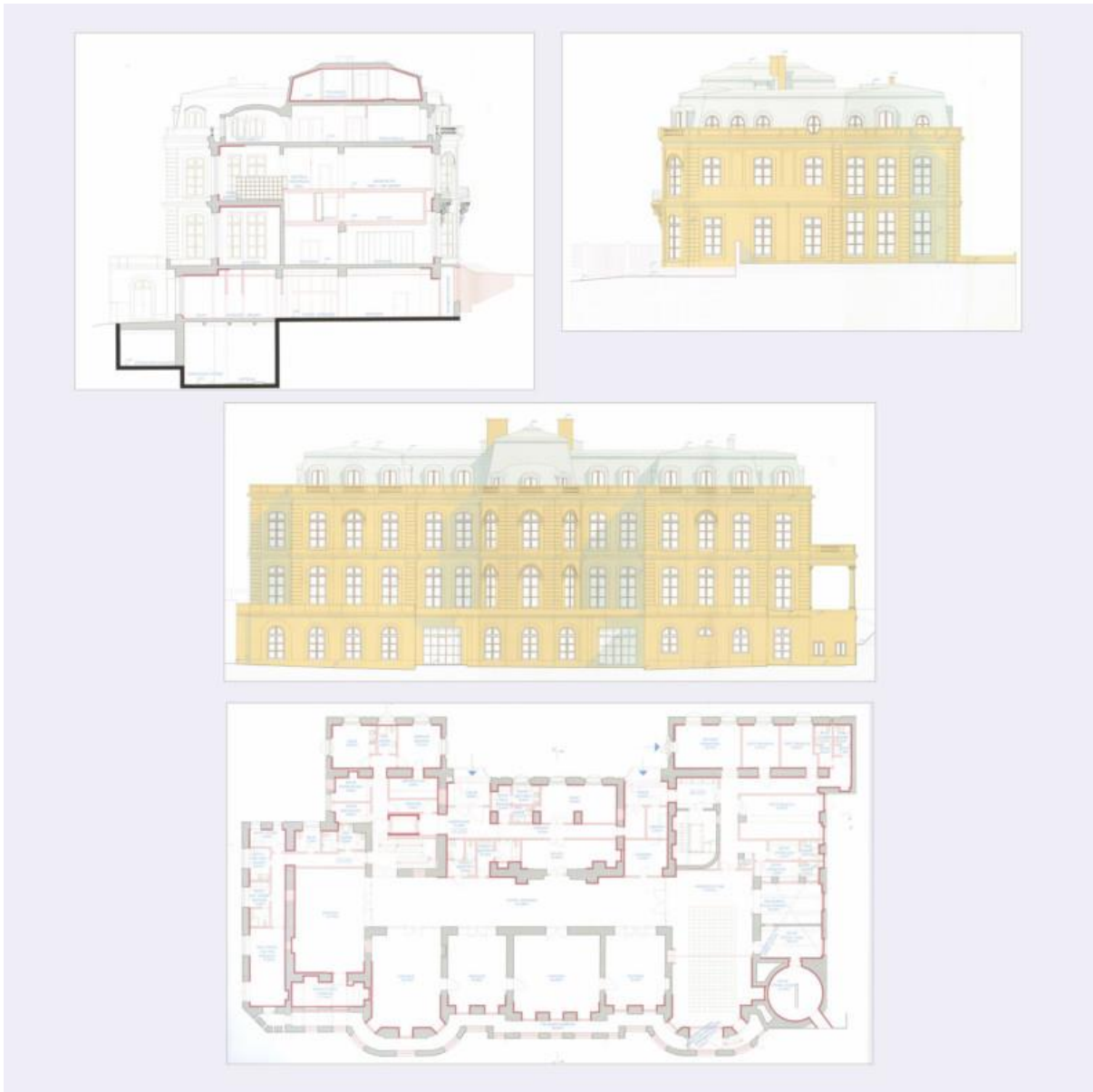
pohled na budovu 17 (Knihovna, Umělecké sbírky) Centrálního depozitáře v Litoměřicích

stavba budovy 21 Centrálního depozitáře v Litoměřicích

stavba budovy 17 Centrálního depozitáře v Litoměřicích

Projekt nového sídla PNP v Petschkově vile v Praze 6 Bubenči

projekt Petschkovy vily – řez budovou
Petschkova vila – pohled ze strany
Petschkova vila pohled na čelní fasádu
půdorys Petschkovy vily